

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

|                     |                                                                           |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Національний університет біоресурсів і природокористування України</b> |
| Освітня програма    | <b>36902 Економіка підприємств та галузей національного господарства</b>  |
| Рівень вищої освіти | <b>Доктор філософії</b>                                                   |
| Спеціальність       | <b>051 Економіка</b>                                                      |

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ГЕР** - галузева експертна рада

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

07.02.2022 р.

Справа № 1972/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Шаульська Лариса Володимирівна – головуючий,  
Величко Олександр Петрович,  
Фісун Олександр Анатолійович,  
Фалько Наталя Миколаївна,  
Орловська Юлія Валеріївна,  
Оксамитна Світлана Миколаївна,  
Мацієвський Юрій Володимирович,  
Ларіонов Станіслав Олександрович,  
Кужелєв Михайло Олександрович,  
Кривенко Ірина Степанівна,  
Ігнатюк Анжела Іванівна,  
Жарова Любов Валеріївна,  
Горошко Олена Ігорівна,  
Герасименко Анжеліка Григорівна,

за участі запрошених осіб:

Діброва Анатолій Дмитрович, декан – представник ЗВО,  
Байдала Вікторія Володимирівна – гарант ОП,  
Лук`янова Валентина Вячеславівна – керівник експертної групи,  
Куліш Вікторія Анатоліївна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

|                               |                                                                           |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | <b>Національний університет біоресурсів і природокористування України</b> |
| Назва ВСП ЗВО                 | <i>не застосовується</i>                                                  |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | <b>36902</b>                                                              |
| Назва ОП                      | <b>Економіка підприємств та галузей національного господарства</b>        |
| Галузь знань                  | <b>05 Соціальні та поведінкові науки</b>                                  |
| Спеціальність                 | <b>051 Економіка</b>                                                      |
| Спеціалізація (за наявності)  | <i>відсутня</i>                                                           |
| Рівень вищої освіти           | <b>Доктор філософії</b>                                                   |
| Вид освітньої програми        | <b>Освітньо-наукова</b>                                                   |

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

**РЕКОМЕНДУЄ**

ухвалити рішення про акредитацію.

**1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми**

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

**2. Обґрунтування ГЕР**

*У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.*

*Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.*

**Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти**

Виходячи з того, що тематика дисертаційних робіт аспірантів і наукових проєктів керівників дотична лише до ВЕД «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство», ЕГ рекомендує розглянути можливість зміни назви ОНП із зазначенням на фактичному галузевому фокусі програми (сільське господарство, лісове господарство, рибне господарство, агропромисловий комплекс). ГЕР пропонує, крім варіанту зміни назви ОНП, також опцію забезпечення можливості проведення досліджень щодо інших галузей національного господарства. Для цього необхідно розширювати коло потенційних наукових керівників з відповідним науковим доробком, а також переглядати перелік вибірових ОК задля їхньої релевантності новим, більш розширеним темам досліджень (в інших, крім аграрного сектору, галузях національного господарства); відповідні рекомендації надані до Критеріїв 1, 2 та 6 цього висновку.

**1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін**

*не застосовується*

**1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

*не застосовується*

**1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).**

**За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

*не застосовується*

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

**2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

*не застосовується*

**2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання**

В переліку компетентностей та програмних результатів навчання даної ОНП відсутні ті, що стосуються реєстрації прав інтелектуальної власності. У відповідь на проект висновку ГЕР та в ході засідання ГЕР представники ЗВО пояснили, що формування згаданих компетентностей відбувається під час виконання здобувачем самостійної роботи, а саме в ході підготовки здобувачем кейсу «Реєстрація права інтелектуальної власності на науковий твір (статтю)» в межах ОК «Методологія наукового дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи», що на думку ГЕР виглядає як перекладання процесу навчання з викладача на здобувача. ГЕР вважає некоректним формування навичок реєстрації прав інтелектуальної власності виключно за рахунок самостійної роботи здобувачів та наголошує на необхідності дотримання п.27 Постанову КМУ №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установах)», а саме проектування освітньої складової ОНП з використанням таких ОК (чи окремих тем ОК) , опанування яких забезпечує набуття навичок реєстрації прав інтелектуальної власності.

**2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

*не застосовується*

**2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

В ОНП передбачений вибір трьох освітніх компонент (ОК) з десятих опцій (дев'ятьох ОК для даної ОНП та однієї як вибору ОК з будь-якої ОП університету). Визнаючи таку політику вибірковості як таку, що спроможна забезпечити формування індивідуальної освітньої траєкторії, ГЕР звертає увагу на складність для здобувачів робити виважений вибір ОК на першому році навчання (в другому семестрі). ГЕР рекомендує розглянути можливість перенесення вибіркових ОК на другий рік навчання задля можливості робити вибір більш підготовленим здобувачам (як щодо опанування освітніх компонент, так і щодо виконання перших етапів дослідження та відповідного більш обдуманого вибору освітніх компонент, в тому числі релевантних тематиці дослідження).

**2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності**

Місцем працевлаштування в ОНП зазначені, окрім ЗВО та наукових установ, також і підприємства різних галузей національного господарства, Міністерства, служби, агентства, інспекції, центральні та місцеві органи виконавчої влади, служби, агенства тощо. При цьому практична підготовка як окрема освітня складова ОНП передбачена лише у вигляді педагогічної практики, що недостатньо для тих здобувачів, які планують місцем подальшої кар'єри бізнес-середовище або органи державної влади чи місцевого самоврядування.

**2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям**

*не застосовується*

**2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)**

*не застосовується*

**2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання**

не застосовується

**2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

не застосовується

**Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

не застосовується

**3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми**

не застосовується

**3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

не застосовується

**3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

не застосовується

**Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

не застосовується

**4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

не застосовується

**4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

не застосовується

**4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

*не застосовується*

**4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

*не застосовується*

**Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

*не застосовується*

**5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

*не застосовується*

**5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

*не застосовується*

**Критерій 6.** Людські ресурси

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

*не застосовується*

**6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

ГЕР вважає, що вимога врахування рівня університетського рейтингу НПП до претендентів на посади для працівників даного ЗВО та відсутність цієї вимоги для претендентів на посади з інших ЗВО створює нерівні вимоги до учасників конкурсу і в такому аспекті може вважатися дискримінаційною.

**6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

*не застосовується*

**6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

*не застосовується*

**6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

*не застосовується*

**6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

*не застосовується*

**Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання**

*не застосовується*

**7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми**

*не застосовується*

**7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси**

*не застосовується*

**7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою**

*не застосовується*

**7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

*не застосовується*

**7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

#### Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

#### Обґрунтування ГЕР

**8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

*не застосовується*

**8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми**

*не застосовується*

**8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

*не застосовується*

**8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми**

*не застосовується*

**8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

*не застосовується*

**8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

*не застосовується*

#### Критерій 9. Прозорість та публічність

#### Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

#### Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

#### Обґрунтування ГЕР

**9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

*не застосовується*

**9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

*не застосовується*

## **Критерій 10.** Навчання через дослідження

### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

### **Обґрунтування ГЕР**

**10.1** Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

*не застосовується*

**10.2** Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

*не застосовується*

**10.3** Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

*не застосовується*

**10.4** Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

*не застосовується*

**10.5** Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

*не застосовується*

**10.6** Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

*не застосовується*

## **3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми**

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

### **Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

Забезпечити відповідність наукової складової назви ОНП, а саме: розширити тематику досліджень аспірантів на інші, крім аграрного сектору, галузі національного господарства. Як варіант, переглянути назву ОНП в бік її спрямування на ВЕД «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство»

### **Критерій 2.** Структура та зміст освітньої програми

Передбачити інші види практик (крім педагогічної), з огляду на заявлені в ОНП місця працевлаштування випускників освітньо-наукової програми. Відобразити в переліку компетентностей та програмних результатів навчання завдання щодо набуття навичок реєстрації прав інтелектуальної власності та забезпечити їхнє досягнення відповідними ОК (або окремими темами ОК). За можливості переглянути політику вибору ОК на першому році навчання та перенести вибіркові ОК на другий рік навчання задля надання можливості робити вибір більш підготовленим здобувачам (як щодо опанування освітніх компонент, так і щодо виконання перших етапів дослідження та відповідного більш обдуманого вибору освітніх компонент, в тому числі релевантних тематиці дослідження). До переліку нормативно-правових документів, на основі яких розроблено ОНП (с.3 ОНП), додати

Постанову КМУ №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установах)» (від 23.03.2016р. зі змінами відповідно редакції Постанови КМУ від 03.04.2019р.), оскільки ОНП рівня доктора філософії має проектуватися відповідно п.27 цієї Постанови. Регулярно переглядати перелік вибіркових дисциплін з метою охоплення більш широкого спектру наукових тем аспірантів, якщо ці теми стосуватимуться не тільки галузей аграрного сектору. Можливість більш широкої наукової проблематики закладена як у назві ОНП, так і в її основному фокусі. Відкоригувати логіко-структурну схему ОНП відповідно до зауваження в п.2.2 цього висновку та рекомендацій ЕГ. У формулюванні компетентності СК.2 використовувати словосполучення «іноземною мовою», яке відповідає обов'язковим навичкам ОНП третього рівня вищої освіти відповідно о Постанови КМУ №261. Уточнити порядок реалізації права аспірантів на вибір навчальних дисциплін у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (в частині погодження переліку вибіркових ОК з науковим керівником).

### **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

Визначити часові параметри у процедурі визнання результатів навчання отриманих здобувачами у неформальній освіті та відобразити їх у нормативній базі університету. Розглянути можливість зарахування педагогічної практики на підставі довідки (або інших документів) про здійснення науково-педагогічної діяльності здобувачем даної ОНП.

### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

Активізувати роботу щодо впровадження програм міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти задля більшої залученості аспірантів в світовий науковий (та освітньо-науковий) простір. Оприлюднювати аналіз та оцінку результатів опитування здобувачів ОНП на сайті ЗВО, а також й запланованих заходів щодо вирішення виявлених в результаті такого опитування проблем.

### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність**

Конкретизувати критерії оцінювання в РНП дисциплін для чіткого та прозорого розуміння системи накопичення балів за кожним окремим видом виконуваної роботи.

### **Критерій 6. Людські ресурси**

Переглянути вимогу п.2.5. Порядку проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників НУБіП України (щодо обов'язковості врахування результатів рейтингу Університету для його працівників) задля створення рівних можливостей для учасників конкурсу на посаду НПП з числа працівників університету та з інших ЗВО. Розробити критерії та процедури оцінки відповідності академічної та/або професійної кваліфікації викладачів дисциплінам, що викладаються та відобразити ці процедури в регуляційних документах університету, в тому числі щодо конкурсного добору викладачів. Активізувати практику залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців до проведення аудиторних занять. Регулярно переглядати кадрове забезпечення ОНП, в першу чергу потенційних наукових керівників, з метою охоплення більш широкого спектру наукових тем аспірантів, якщо ці теми стосуватимуться не тільки галузей аграрного сектору. Можливість більш широкої наукової проблематики закладена як у назві ОНП, так і в її основному фокусі.

### **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

Розглянути можливість доступу усіх учасників освітнього процесу до університетської електронної бібліотеки eNULESIR не лише з локальної мережі ЗВО, а також і віддалено з загальної мережі Інтернет, що особливо актуально в умовах дистанційної освіти карантинного періоду.

### **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

Оновити внутрішні нормативні положення, які стосуються якості освітньої діяльності та якості вищої освіти відповідно до чинних положень нормативно-правових актів у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні, в тому числі щодо підготовки докторів філософії.

### **Критерій 9. Прозорість та публічність**

Оприлюднювати на офіційному сайті та залишати доступними після завершення обговорення освітніх програм їхні проекти. Доречно також оприлюднювати узагальнену зведену таблицю пропозицій та рекомендацій всіх стейкхолдерів щодо удосконалення даної ОНП, а також результати їх урахування при оновленні ОНП чи причини неврахування.

### **Критерій 10. Навчання через дослідження**

Поширити позитивні практики участі наукових керівників у дослідницьких проектах на усіх учасників наукової діяльності, у т.ч. здобувачів. Створити єдиний ресурс для ЗВО для звертань НПП, співробітників, здобувачів з питань порушення антикорупційного законодавства, дотримання академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, наукової діяльності, іншими співробітниками. Завершити процедуру затвердження Кодексу педагогічної і наукової етики працівників університету, розширити його дію на здобувачів третього рівня освіти.

#### 4. Додатки

| Документ | Назва файла                                                                    | Хеш файла                                        |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Додаток  | <i>Лист.pdf</i>                                                                | 4VASF5LapKaYni6hOMBMY74+B9AkrkfMdt5hRLzg<br>oPo= |
| Додаток  | <i>Економіка підприємств та<br/>галузей національного<br/>господарства.pdf</i> | o3dFdnAmdKW2Q627MIjhsBiQDbYlgOSoghU82F/sj<br>6M= |

\*\*\*

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.*

Головуючий на засіданні ГЕР

**ШАУЛЬСЬКА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА**